

Pernekker Kitti: A Térségi Integrált Szakképző Központok szerepe a dél-dunántúli régió szakképzésében

Pernekker Kitti

Pécsi Tudományegyetem Felnőttképzési és Emberi Erőforrás Fejlesztési Kar

7633 Pécs, Szántó Kovács János u. 1/b. Tel: +36 72 501-500 /2501

Kulcsszavak: moduláris szakképzés, TISZK, képző központ, pedagógus-továbbképzés

Absztrakt

1. Bevezetés:

A dolgozatom célja, hogy bemutassam, helyenként részletesen feltárjam Magyarország új társadalmi berendezkedésének megfelelő iskolarendszerű és iskolarendszeren kívüli szakképzési struktúrájának lehetőségeit, előnyeit, ugyanakkor a vitathatatlanul fennálló ellentmondásait.

2. Tartalom összefoglalása:

A ma felmerülő kérdések közül véleményem szerint, az egyik legfontosabb társadalmi alrendszer a szakképzés jövőbeli milyenségének kidolgozása a jövő nemzedéke számára. A fenti kulcskérdések megválaszolása miatt választottam a szakképzés mai átalakuló rendszerének elemzését és lehetséges jövőbeli irányainak feltárását, mellyel szeretnék hozzájárulni a továbbra is fennálló nyitott kérdések megválaszolásához.

Elemzésemben rá szeretnék mutatni azon kellően még ki nem munkált kérdésekre, mely szerint a Térségi Integrált Szakképző Központok vonatkozásában az integráció elméletben ugyan megvalósult, de ennek gyakorlati hatékonysága még korántsem nevezhető eredményesnek.

Ezen utolsó tézist dolgozatomban részletesen kívánom érinteni. Tanulmányomban áttekintem a folyamat során felmerülő problémaköröket, ellentmondásokat, ill. a szakképzési rendszer tulajdonságaiból eredő hiányosságokat. Kutatási módszerem elsősorban dokumentumelemzés volt. A dokumentumelemzés tárgyát a Dél-Dunántúli Régió Regionális Innovációs Stratégiája, a Nemzeti Fejlesztési Terv Humánerőforrás-fejlesztés Operatív Programjának szakképzést érintő intézkedései, az Oktatásfejlesztési Program az NFT II-ben 2007-2013, a Somogy Megyei Önkormányzat szakképzési szakmai-fejlesztési koncepciója 2008-2010 és a Térségi Integrált Szakképző Központok szakmai munkájának értékelése c. kutatási jelentés tartalmi vizsgálata képezte. A dokumentumelemzést feltáró jellegű mélyinterjúk felvétele követte a Kaposvári TISZK Kht. és a Pannon-TISZK Szakmai és Pedagógiai Szolgáltató Központ intézményeivel. A mélyinterjúkra az előre kidolgozott kérdéssor alapján került sor. Az interjú kérdéssorának elkészítésekor figyelembe vettem a térségi integrált szakképző központok által megfogalmazott és célkitűzésként említett feladatait.

3. Összefoglalás az eredményekről:

Az eddig elindított kezdeményezések a szakképzés strukturális és tartalmi megújítására vonatkozóan a feltárt problémák megoldására, még kezdeti stádiumban vannak így további intézkedések és az eddigiek folytatása szükséges.

Hosszú idő után a TISZK-ek létrehozása kapcsán jut a szakképzési rendszer egy jelentős mértékű tökeberuházáshoz, azonban ez sok tisztázatlan problémával jár együtt, melynek megoldása a jövőben várható.

Elmondható, hogy mind a Pannon Tiszk Kht., mind a Kaposvár Tiszk Kht. esetében megvalósultak pedagógus-továbbképzések és moduláris tananyagfejlesztések. Mindkét intézmény esetében egy csúcstechnológiával felszerelt képző központ áll a tanulók rendelkezésére.

4. Irodalomjegyzék:

- A Dél-dunántúli Régió regionális innovációs stratégiája, 2004. augusztus [online] [2008.10.11.] <URL: <http://www.deldunantul.com/index.php?id=1677>
- Az OKM közoktatási szakterületének tájékoztatója: A képző központ és a térségi integrált szakképző központ, pp. 3-17. [online] [2008.10.30.] < URL: http://www.okm.gov.hu/letolt/kozokt/tiszk_080107.pdf
- Demeter Gáborné: Tananyagfejlesztés a Pannon-TISZK-ben, egyéni tanulási utak, gyakorlatorientált módszerek a kompetenciaalapú szakképzésben. Szakoktatás, 2007. 7. szám 4-9. p.
- Humán erőforrás-fejlesztési Operatív Program (HEFOP) 3.2.2. Intézkedés (Zárókiadvány): A Pannon Tiszk létrehozása és működtetése a szakképzés hatékonyságának növelése érdekében, Rubinszki Reklámstúdió, 2008
- Térségi Integrált Szakképző Központok szakmai munkájának értékelése (Értékelési Füzetek), Oktatási és Kulturális Minisztérium Támogatáskezelő Igazgatósága, Budapest 2007 (Kutatási jelentés) [online] [2008.10.23.] < URL: <http://www.okmt.hu/download.php?ctag=download&docID=2618>

1, Bevezető

A tanulmányom célja, hogy bemutassam, helyenként részletesen feltárjam Magyarország új társadalmi berendezkedésének megfelelő iskolarendszerű és iskolarendszeren kívüli szakképzési struktúrájának lehetőségeit, előnyeit, ugyanakkor a vitathatatlanul fennálló ellentmondásait.

Tanulmányom nem érinti a rendszerváltozás előtti kötött szakképzési struktúrákat, ez a közoktatás történetével foglalkozó szakemberek értékes történeti feldolgozásának feladata lesz, amely munkák eredményei a jövőre nézve felhasználhatóak lesznek a ma szakembereinek.

A ma felmerülő kérdések közül véleményem szerint, az egyik legfontosabb társadalmi alrendszer a szakképzés jövőbeli milyenségének kidolgozása a jövő nemzedéke számára,

amely égetően aktuális, az innovatív kategória egyik sarokköve, a szakmák struktúraváltásának alapja, az élethosszig tartó tanulás keretének meghatározója.

A fenti kulcskérdések megválaszolása miatt választottam a szakképzés mai átalakuló rendszerének elemzését és lehetséges jövőbeli irányainak feltárását, mellyel szeretnék hozzájárulni a továbbra is fennálló nyitott kérdések megválaszolásához.

Elemzésemben rá szeretnék mutatni azon kellően még ki nem munkált kérdésekre, mely szerint a Térségi Integrált Szakképző Központok¹³² vonatkozásában az integráció elméletben ugyan megvalósult, de ennek gyakorlati hatékonysága még korántsem nevezhető eredményesnek. Az TISZK-ek létrejöttét egyelőre a képző központ, a továbbképzések és a közösségi funkciók tekintetében ismerik el.

Ezen utolsó tézist tanulmányomban részletesen kívánom érinteni. Előtte azonban a szakképzéshez kapcsolódó alapvető fogalmakat tisztázom. Többek között foglalkozom a pedagógus-továbbképzésekkel, a modularizáció megvalósulásával, a központi képzőhelyek kihasználtságával, tananyagfejlesztésekkel.

2, Alkalmazott módszer és források

A kutatásom szekunder és primer forrásokra épül. Szekunder kutatásként dokumentumelemzést végeztem, amelynek tárgyát a Dél-Dunántúli Régió Regionális Innovációs Stratégiája, a Nemzeti Fejlesztési Terv Humán erőforrás-fejlesztés Operatív Programjának szakképzést érintő intézkedései, az Oktatásfejlesztési Program az NFT II-ben 2007-2013, a Somogy Megyei Önkormányzat szakképzési szakmai-fejlesztési koncepciója 2008-2010 és a Térségi Integrált Szakképző Központok szakmai munkájának értékelése c. kutatási jelentés tartalmi vizsgálata képezte.

A dokumentumelemzést követően primer kutatást végeztem, mely mélyinterjúk felvétele volt a Kaposvári TISZK Kht. és a Pannon-TISZK Szakmai és Pedagógiai Szolgáltató Központ intézményeivel. A mélyinterjúkra az előre kidolgozott kérdéssor alapján került sor, mindkét intézmény esetében az adott kérdéssort alkalmaztam. A kérdéseket a HEFOP 3.2.2, 4.1.1 illetve a TISZK-ek alapító okirataiban megfogalmazott feladatok, célok alapján tettem fel. *(lásd mellékletben: Mélyinterjú vázlat)*

Az interjú kérdéssorának elkészítésekor figyelembe vettem a térségi integrált szakképző központok által megfogalmazott és célkitűzésként említett feladatait. A személyes megkeresés előnye és gátja is egyben a szubjektív vélemények megismerése.

Mindkét intézmény esetében látogatásom során megtekintettem a központi képzőhelyet, vizsgáltam annak felszereltségét.

3, A dél-dunántúli régió szakképzésének fejlesztési alternatívái

A Nemzeti Fejlesztési Terv Humán Erőforrás Operatív Program 3.2 intézkedésének („A szakképzés tartalmi, módszertani és szerkezeti fejlesztése”) keretében lehetőség nyílik új szakképzési szerkezet kialakítására, amely képes követni a munkaerő-piac gyors változását és

¹³² Továbbiakban TISZK

piacképest tudást nyújt a tanulók számára, ennek keretében lehetőség nyílik térségi integrált szakképző központok létrehozására. Ehhez szükség van az Országos Képzési Jegyzék megújítására, a moduláris rendszer bevezetésére és fejlesztésére is, fókuszálva a gépészet és kereskedelem-marketing szakmacsoportokra. Szükségeltetik mindehhez a gazdálkodó szervezetek szakemberei, programfejlesztők, intézményvezetők, tanácsadók, gyakorlati képzést végzők, pedagógusok módszertani felkészítése és továbbképzése. Megoldás lehet a régiókban egy regionális koordinációs modell létrehozása. A szakmai képzést, a tanműhelyek működtetését, a kollégiumi elhelyezést és a pályaaorientációs rendszert össze kell hangolni. Rendszeresen kell követni a kamarai adatbázisok adatváltozását a gyakorlati képzés tekintetében, illetve az aktuális foglalkoztatási és munkanélküliségi adatokat a munkaügyi központoknál. Folyamatos igényfelmérést kell végezni a gazdaság aktuális munkaerő igényének megfelelően. Meg kell oldani a tanulók nyomkövetését, amely már nemcsak az iskolák feladata lesz, hanem egyre inkább a fenntartóké is. Kulcsfontosságú feladat a pályaaorientációs és pályatanácsadó munka, amely régiós összefogást igényel. Minden évben régiós pályaválasztási ajánlatot kell készíteni, s eljuttatni minden általános iskolába. Továbbképzésen kell ismertetni a 7-8. osztályos osztályfőnökökkel a régiós lehetőségeket a szakmacsoportokban. Aktív pályaválasztási munkát kell folytatni a tanulók körében, melynek alapja lehet a munkaügyi központok keretében működtetett Foglalkozási Információs Tanácsadó. A régiókban meghirdetett pályaválasztási napokra (pl. Baranya Megyei Pályaválasztási Fórum) minden megyébe menjenek el az adott szakmában kiemelt képzők, ismertessék a szakmát, a képzési formát, a munkaerő-piaci igényt, a kollégiumi lehetőséget.

„Az intézményeknél végrehajtandó racionalizálás, profiltisztítás, a megfelelő szociális keretek biztosításának optimalizáltsága, a szakképzési rendszer hatékonyságának, a munkaerő-piaci igényeknek való jobb megfelelés mind a szakképzési rendszer koncentrációjának irányába hatnak. Ez az elképzelés (a felmérés alapján megállapítható) maximálisan találkozik a közreműködő felek (önkormányzatok, fenntartók, kamarák, iskolaigazgatók, szakértők) igényeivel. A források minél jobb kihasználása érdekében a régió érdekeit kell figyelembe venni, és a maximális kooperáció és együttműködésre kell törekedni.”

A régió közoktatás-fejlesztési céljai az Új Magyarország Fejlesztési Terv 2007-2013 és az Oktatási és Kulturális Minisztérium Középtávú Közoktatás-fejlesztési Stratégiájához illeszkednek, természetesen figyelembe véve a régió gazdasági, társadalmi, demográfiai és településszerkezeti viszonyait.

Az alábbi stratégiai célok megvalósítása kulcsfontosságú feladat: a tanulók számára hozzáférést biztosítani a szervezett oktatáshoz és neveléshez, a hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű és sajátos nevelési igényű tanulókat figyelembe véve, régiós oktatási infrastruktúra fejlesztése, a közoktatás humán erőforrásának fejlesztése mind irányítói mind gyakorlói szinten, a lifelong learning¹³³ elterjesztésének támogatása, az integráció, az együttnevelés megvalósítása az oktatás terén és hatékony pedagógiai szakszolgálat működtetése.

¹³³ Az egész életen át tartó tanulás, az LLL-ként is ismert, az „egész életen át tartó, az élet minden területére kiterjedő, önkéntes, és saját indíttatású” tanulás folytatásáról ismeretek vagy a személyes vagy szakmai okok miatt. [online] [2009.04.10.] <URL: http://en.wikipedia.org/wiki/Lifelong_learning

A közoktatáshoz való hozzáférés biztosítása állampolgári jog, amely jelenleg Magyarország különböző térségeiben különböző minőségben áll rendelkezésre. A jogszabály által előírt intézményintegrációra fordítható hazai és uniós összegek elosztása érdekében szükséges meghatározni a szakmai és működtetési kritériumokat is, különös tekintettel a régió leszakadó kistérségeinek sajátosságaira (sellyei, sásdi, szigetvári, komlói, csurgói kistérségek).

A humánerőforrás-fejlesztés kapcsán szükségeltetik kistérségi foglalkoztatási és helyettesítési rendszer létrehozása, egy középtávú regionális pedagógusképzési és továbbképzési terv kialakítása, továbbá a szülők és intézmények társadalmi környezete tájékozódását és tájékoztatását segítő rendszer fejlesztése.

Az egész életen át tartó tanulás eszményének elterjesztésében a kompetencia alapú oktatási programcsomagok felhasználásának regionális szintű kiterjesztése az alap és középfokú intézményekben. Ezek elterjesztésében óriási szerepük lesz a Térségi Iskolai és Óvodai Központoknak (TIOK). A programcsomagok elterjedésével együtt fontos, hogy a hatékony tanulásszervezési technikák is tért nyerjenek az intézmények falain belül. Ebben kiemelkedő a feladat jut a HEFOP 3.1.1 programban nyertes TIOK konzorciumoknak, illetve a HEFOP 3.2.2, 4.1.1 és a TÁMOP 2.2.3 és TIOP 3.1.1 által létrejött TISZK-eknek.

El kell érni az idegen nyelvek tanítási feltételeinek javítását, oly módon, hogy erősödjön a nemzeti kisebbségek nyelvén folyó két tanítási nyelvű szakképzés. Támogatni kell, hogy a régióban élő nemzeti kisebbségek nyelveit (horvát, német) minél több nem nemzetiségi intézményben is idegen nyelvként oktassák.

A szakközépiskolákban és szakiskolákban különösen fontos lenne a közismereti tárgyak (alapszakképzési vizsga jogszabályba foglalása) oktatása, hiszen a legtöbb bukás nem a szakmai tárgyakból következik be, hanem a közismereti tárgyakból. A lemorzsolódás csökkentésére a közismereti fejlesztések további fejlesztése szükséges, amit a HEFOP és a Szakiskolai Fejlesztési Program is kiemelt fontosságúan kezel. Az Oktatókutatató és Fejlesztő Intézet szakembereinek javaslatai a szakiskolai lemorzsolódás csökkentésére vonatkozóan, a következőket foglalja magában: már meglévő intézményrendszer karolja fel a diákok tanulással kapcsolatos támogatását az általános iskolától kezdve egészen a középfokú iskola befejezéséig, ehhez egyfajta nyomkövető rendszer kialakítására lenne szükség, mely az oktatási rendszerbe kerüléstől egészen a munkába állásig képes a diákok követésére, a rendszer eredményeit folyamatosan publikussá téve. A lemorzsolódás nem csupán pedagógiai, hanem társadalmi probléma is, ezért egyfajta pedagógiai megújulást igényel. A frontális osztálymunkával szemben lehetőséget kell adni a projektoktatás elterjesztésére. Megvalósulásához szükséges, hogy a normatíva része legyen (egyelőre még nem az), így nem váltana ki ellenérdekeltséget a társadalmi partnerek körében. Két fontos elem a szociális kezelést illetően, szegénységet kezelő (ösztöndíj) és szakmai támogató (szociálpedagógus).

Törekedni kell arra is, hogy az iskolarendszerű szakképzésbe történő bekapcsolódásra ne csak évente egyszer, szeptemberben legyen lehetőség, hanem máskor is. A szakképzés TISZK-be való integrálásával megvalósítható lenne a keresztféléves képzés.

Továbbá az UNESCO a 2005-2014. közötti évtizedet a Fenntarthatóságra Oktatás Évtizedeként jelölte meg, amely arra ösztönzi az országokat, hogy a környezettudatos nevelés és a fenntartható fejlődés szemléletét építsék be az oktatási rendszerükbe.

Az együttnevelés gyakorlatának elterjesztése kiemelt jelentőséggel bír a hátrányos helyzetű, a roma, a sajátos nevelési igényű tanulók tekintetében. A régió társadalmi, demográfiai jellemzői megkövetelik a rendszer továbbfejlesztését.

A pedagógiai szakszolgálatokat vizsgálva: az összes többcélú kistérségi társulás biztosítja a szakszolgálati feladatok közül a logopédiai ellátást, de a többi szolgáltatás tekintetében eltérések mutatkoznak. Ennek érdekében a régióban meglévő jó gyakorlatok mintájára is, ki kell dolgozni az egységes kistérségi gyógypedagógiai szakszolgálat intézményi modelljét.

4, Az új típusú térségi integrált szakképző központok megalakítása

A magyarországi iskolarendszerű középfokú képzés jelentős innováció előtt áll. Az elmúlt évek legfontosabb feladata az volt, hogy a szakképzés-szervezési társulások létrehozásáról a fenntartó helyi önkormányzatok döntést hozzanak. A közoktatásról szóló törvény, a szakképzési hozzájárulásról szóló törvény és fejlesztési támogatásról szóló törvény módosításai olyan helyzetbe hozta a fenntartókat, hogy szükségessé vált egy **új típusú Térségi Integrált Szakképző Központ** megalakítása.

A Foglalkoztatáspolitikai és Munkaügyi Minisztérium Humánerőforrás-fejlesztés Operatív Program Irányító hatósága által 2004. évben kiírt HEFOP/2004/3.2.2 („A szakképzés tartalmi, szerkezeti és módszertani fejlesztése”) és HEFOP/2004/4.1.1 („Az oktatási és képzési infrastruktúra fejlesztése”) jelű pályázatok célja volt a szakképzés hatékonyságának növelése. Ennek megvalósítását a szakképzési kínálat megfelelő koordinációjának biztosításával, a szakképzésben tanulók gyakorlati tapasztalatainak bővítésére korszerű, modern, csúcstechnológiával rendelkező integrált intézményekben képzelték el. Az intézkedés a gazdaság és a szakoktatás összehangolását kívánta elősegíteni a gazdaság szereplőinek, a civil szervezeteknek és a gazdasági kamaráknak az együttműködésével.

A TISZK olyan **nonprofit** központ, amely **iskolai rendszerű és iskolai rendszeren kívüli szakképzéssel**, a gazdasághoz közeli, a munkaerő-piaci igényeket rugalmasan követni tudó szakképzéssel, a képzéshez szükséges modern, korszerű infrastruktúrával teremti meg az egyes régiók számára az élethosszig tartó tanulás feltételeit.(Vámosi Tamás)

Tizenhat Térségi Integrált Szakképző Központ jött létre az országban a pályázatnak köszönhetően. (régióként 2-2 és 2 db fővárosi TISZK). A TISZK-be tartozó szakképzést folytató intézmények összevontan harmonizálják képzéseiket. Ezáltal – a moduláris rendszerű képzés bevezetése mellett – alkalmassá válik az integrált szervezet arra, hogy gyakorlatorientált szakképzési bázisként működjön a régióban.

A pályázati program 3.2 intézkedés: „A szakképzés tartalmi, szerkezeti és módszertani fejlesztése” 2. komponense keretében a következő támogatások voltak pályázhatóak:

- Szervezetfejlesztés (emberi erőforrás-fejlesztés, jogi tanácsadás)
- Fejlesztési tevékenység (továbbképzési tematikák készítése)
- Gyakorlati oktatók továbbképzése (pedagógusképzés, gazdálkodó szervezeteknél képzést folytatók továbbképzése)

- Közösségi funkciók ellátása (pályaválasztási, pályaorientációs, karrier-tanácsadási feladatok, információszolgáltatás, családpedagógiai szolgáltatások)
- Tanácsadási tevékenység
- Disszeminációs tevékenység (konferenciák, tanulmányutak, reklámanyagok)
- Program eredményeinek nyomon követése

A pályázati program 4.1 intézkedés: „Az oktatási és képzési infrastruktúra fejlesztése” 1. komponense keretében a TISZK-ek infrastrukturális feltételeinek a javítása volt pályázható. Épületbővítés, nagysebességű hálózati végpontok kialakítása, eszközbeszerzések, amelyek kielégítik a szakképzést folytató intézményekben jelenleg rendelkezésre nem álló csúcstechnológiákhoz kötődő oktatási igényeket. Feltétel volt az is, hogy az integrált képzőhely kialakítása egy helyrajzi számhoz tartozó területen valósul meg az ország határain belül.

A TISZK-nek biztosítania kell, hogy a tanulók képzéshez való hozzáférése napi utaztatással valósuljon meg (tömegközlekedési eszközzel 1,5 óra alatt megközelíthető legyen).¹³⁴

A projektek maximális időtartama 36 hónap, minden projektnek be kell fejeződnie a támogatási szerződés aláírásától számított 3 éven belül.

A pályázók lehetnek:

- intézményfenntartó,
- intézményfenntartók, amelyek konzorciumi formában nyújthatják be pályázatukat,
- felsőfokú szakképzést folytató felsőoktatási intézmények (csak a fenntartóval/fenntartókkal kötött konzorciumi együttműködési megállapodás alapján).

Felsőfokú szakképzést folytató felsőoktatási intézmény csak a fenntartóval/fenntartókkal kötött konzorciumi megállapodás alapján vehet részt a TISZK-ben.

A kedvezményezettek lehetnek:

- szakközépiskolák,
- szakiskolák, speciális szakiskolák, készségfejlesztő szakiskolák,
- felsőfokú szakképzést folytató felsőoktatási intézmények

A pályázat benyújtása két formában volt lehetséges:

1. **Jogi önállóságát megtartó, hat-nyolc szakképzést folytató intézménnyel**
2. **Önállóságát részben megtartó hat-nyolc szakképzést folytató intézménnyel**

Amennyiben a TISZK-et több fenntartó hozta létre, a pályázónak a pályázat benyújtása előtt konzorciumi együttműködési megállapodást kellett kötnie. Amennyiben kizárólag egy fenntartó pályázott, abban az esetben nincs szükség konzorciumi együttműködési megállapodásra. A TISZK irányítására olyan nonprofit irányító szervezetet kellett létrehozni vagy meglévőt átalakítani, mely biztosítja a központ pályázati célnak megfelelő működtetését. A hat-nyolc intézmény/tagintézmény kialakítható több további intézmény összevonásával és/vagy megszüntetésével is. A pályázatnak mindkét forma esetén tartalmaznia kellett a

¹³⁴ Foglalkoztatási és Munkaügyi Minisztérium Humánerőforrás-fejlesztés Operatív Program Irányító Hatósága által meghirdetett pályázat: „Térségi Integrált Szakképző Központok létrehozása és infrastrukturális feltételeinek javítása (HEFOP/2004/3.2.2 és HEFOP/2004/4.1.1)

résztevő szakképzést folytató intézmények/ tagintézmények egyetértési nyilatkozatát, hogy a pályázás tudtukkal és bevonásukkal történt.

A TISZK főbb elemei:

- irányítást biztosító nonprofit szervezet (pl. közhasznú társaság, egy kijelölt szakképzést folytató intézmény, önkormányzati társulás),
- egy újonnan kialakított, csúcstechnikával felszerelt központi képzőhely,
- a hat-nyolc szakképzést folytató intézmény, vagy hat-nyolc szakképzést folytató tagintézmény.

A pályázónak olyan pályázatot kellett benyújtania, melyben vállalja, hogy

- formájától függetlenül biztosítani kell minimum 16 párhuzamos osztály folyamatos meglétét évfolyamonként,
- Gépészet és a kereskedelem-marketing, üzleti adminisztráció szakmacsoportokból (OKJ 5. és 17. szakmacsoportok) legalább az egyiket oktatja.

A fenntartónak/fenntartóknak nyilatkoznia/nyilatkozniuk kellett arról, hogy a TISZK intézményeiben/tagintézményeiben az évfolyamonkénti 16 párhuzamos osztályt a program teljes ideje alatt fenntartják. A pályázatban a TISZK lehetséges beruházási igényeihez mellékelni kellett a TISZK tanulóinak gyakorlati és elméleti képzéséhez szükséges pedagógiai indoklásokat, valamint a kihasználtságra/kihasználhatóságra vonatkozó mutatókat is a pályázati formanyomtatványban szereplő indikátoroknak megfelelően.¹³⁵ A térségi integrált szakképző központ nem tekinthető a közoktatás intézményrendszere részének. Ilyen közoktatási intézmény nem létezik, nem jöhetett létre, és ilyen szakképző intézmény sem létesíthető. A szakképzésről szóló 1993. évi LXXVI. törvény 2. §-ának (4) bekezdése központi képzőhelyről rendelkezik, amely a térségi integrált szakképző központ keretei között működik. A szak- és felnőttképzést érintő reformprogram végrehajtásához szükséges törvények módosításáról szóló 2007. évi CII. Tv. Keretei között a szakképzésről szóló törvény 2 §-ának (5) bekezdése is, amely meghatározza, hogy milyen feltételekkel lehet TISZK-et létrehozni.

A szakképzés feladatainak ellátásában közreműködők köre:

- Iskolarendszeren kívüli szakképzés intézményei
- Közoktatás rendszeréhez tartozó szakképző iskolák
- Felsőoktatási intézményei
- Nonprofit gazdasági társaság
- Szakképző iskolák összevonásával keletkezett intézmény (azonos és különböző iskolák is)

Ebben az esetben egy szakképző intézmény jön létre, amely több feladat-ellátási helyen működik. A több feladat-ellátási hely közül az egyik lesz az új intézmény székhelye, az összes többi pedig az új intézmény telephelye (tagiskolája) lesz ennek.

¹³⁵ Foglalkoztatási és Munkaügyi Minisztérium Humán erőforrás-fejlesztés Operatív Program Irányító Hatósága által meghirdetett pályázat : „Térségi Integrált Szakképző Központok létrehozása és infrastrukturális feltételeinek javítása (HEFOP/2004/3.2.2 és HEFOP/2004/4.1.1)

A szakközépiskolákban a felsőoktatási intézményekkel kötött megállapodás alapján folyhat felsőfokú szakképzés. Felsőoktatási intézmények is szervezhetnek iskolarendszeren kívüli szakképzést. A különböző szakképzési tevékenység jelenleg nincsen összehangolva. Évről évre több iskola kapcsolódik be a szakképzésbe, egyre több szakma jelenik meg jelentős átfedésekkel. Ez is azt mutatja, hogy szükség van a TISZK-ekre, általuk kiszűrhető a szakmáknak egy régió belüli párhuzamos jelenléte, oktatása.

Nagymértékben szétaprózott az intézményrendszer, sok a szakképzést folytató intézmény, ill. követhetetlen és átláthatatlan a felnőttképzéssel foglalkozó szervezetek tevékenysége. Nincs közöttük együttműködés, ill. bármiféle kommunikáció. Versenytársai egymásnak, nem áll érdekükben az együttműködés, már csak azért sem, mert a jelenlegi finanszírozási és jogszabályi rendszer nem ösztönzi őket kellőképpen az innovációra. Észrevehető a finanszírozási rendszert tekintve az input rendszerű (fejkvóta alapú) támogatás. Szükség lenne a szakmák szerinti differenciálásra a finanszírozásban. Minden intézmény piacképes szakokat hoz létre és működtet, hisz minden tanuló „slágerszakmát” szeretne tanulni.

Az Új Magyarország Fejlesztési Terv oktatásfejlesztési programja 2007-2013 között célkitűzésként említi az oktatás és képzés gazdasággal való kapcsolatának erősítése érdekében további 30-35 TISZK létrehozását. A TISZK-ek potenciális bázisai lehetnek a független, egységes értékelési rendszert biztosító autonóm térségi vizsgaközpontoknak. Az NFT I. keretében létrejött 16 TISZK 128 intézményt foglal magába, ha sikerülne a 2007-2013-as időszakban megvalósítani az intézményi bővülést, az 180-280 szakképző intézményt érintene. Így a meglévővel együtt 400 szakképző intézmény részesülhet valamilyen Európai Unió forrásból. A program teljes költségigénye előreláthatólag 131 milliárd Forint.¹³⁶

A szak- és felnőttképzést érintő reformprogram végrehajtásához szükséges törvények módosításáról szóló 2007. évi CII. Tv. 42 §-ának (4) bekezdése szerint a 2007. szeptember 1-je előtt létrehozott TISZK-eket **2010. január 1-jéig** kell átalakítani. Ezen kötelezettség elmulasztása esetén 2010. január 1-je után az érintett TISZK fenntartója nem jogosult arra, hogy a szakképzési hozzájárulás forrásaiból származó fejlesztési támogatásban részesüljön. A fejlesztési támogatást nem közvetlenül az intézmény kapja, hanem annak fenntartója (társulás, nonprofit gazdasági társaság). TISZK-ben részt nem vevő intézményeknek 2008. szeptember 1-jétől fejlesztési támogatás nem adható (kivételesen ez alól a speciális szakiskola és készségfejlesztő speciális szakiskola). Ezen fejlesztési támogatás 2007. január 1-jétől kizárólag gyakorlati képzés fejlesztésére adható. Támogatás igényelhető azon feltétel teljesülésével, miszerint a TISZK-ben résztvevő intézményekben 3 tanítási év átlagában a nappali rendszerű iskolai képzésben résztvevő tanulók létszáma eléri az 1500 főt.

Ez a következőképpen jön össze:

- 2008/2009-es tanévben az évre bejelentett tanulók létszáma.
- 2009/2010-ben a 2008/2009-es és 2009/2010-es tanévre bejelentettek száma.
- 2010. szeptembertől az előző három év átlaga.

¹³⁶ Oktatási Minisztérium: Oktatásfejlesztési Program az NFT II.-ben 2007-2013. 2006. április [online] [2008.12.10.]<URL: http://www.ftt.hu/Portals/0/Dokumentumok/oktatas_fejleszttes.pdf

5, A konkrét TISZK-ek tevékenységének vizsgálata

5.1, A KAPOSVÁR TISZK Kht. szakmai munkájának vizsgálata

A HEFOP 3.2.2 és 4.1.1 pályázat eredményeként alakult meg.

A megvalósító szervezet és a partnerek: Kaposvár Megyei Jogú Város Önkormányzata, Dombóvár Város Önkormányzata és Szigetvár Város Önkormányzata 2005 áprilisában közhasznú társaságként. Különböző szervezetekkel van kapcsolata: projektmenedzsment, projektmenedzsment team, Konzorciumi Irányító Bizottság, Monitoring Bizottság, Szakmai tanácsadó testület.

A TISZK jelenlegi tagiskolái:

- Eötvös Loránd Műszaki Szakközépiskola, Szakiskola és Kollégium
- [Széchenyi István Kereskedelmi és Vendéglátóipari Szakképző Iskola](#)
- [Noszlopy Gáspár Közgazdasági Szakközépiskola](#)
- [Kinizsi Pál Élelmiszeripari Szakképző Iskola és Gimnázium](#)
- [Építőipari, Faipari Szakképző Iskola és Kollégium](#)
- [Szigeti-Gyula János Egészségügyi Szakképző Iskola](#)
- [Zichy Mihály Iparművészeti, Ruhaiipari Szakképző Iskola és Kollégium](#)
- [516. sz. Ipari Szakképző Iskola és kollégium](#) (Dombóvár)
- [Apáczai Csere János Általános és Középiskola, Alapfokú Művészetoktatási Intézmény és Kollégium](#) (Dombóvár)
- [Zrínyi Miklós Gimnázium, Szakközépiskola, Szakiskola és Kollégium](#) (Szigetvár)
- Illyés Gyula Gimnázium, Szakközépiskola és Kollégium (Dombóvár)

Pedagógusképzések, felnőttképzés:(külső cégekkel valósítják meg)

- Pedagógusok képzése az informatikai és multimédiás eszközök használatára: 210 óra
- Honlap működésére vonatkozó képzés: 120 óra
- Partneriskolák vezetőinek menedzsment képzése: 60 óra
- Multimédia az oktatásban képzés: 120 óra
- Projekt módszer az oktatásban 180 óra
- Modulrendszerű oktatás: 180 óra
- Önismereti fejlesztés: 120 óra
- Szakoktatók módszertani felkészítése: 120 óra
- Tanulás tanításának módszertana: 240 óra
- Kommunikációs fejlesztés: 120 óra
- Konfliktuskezelés módszertana: 120 óra
- Ifjúságvédelmi képzés: 120 óra
- Differenciált és személyre szabott oktatás: 160 óra
- Szakmai tárgyat tanítók szaknyelvi képzése: 240 óra
- Szakképzési szakértők továbbképzése: 80 óra
- Továbbképzés a csúcstechnológiai eszközök használatára: 240 óra
- Szakoktatók pedagógiai módszertani felkészítése: 120 óra

- Külső gyakorlatvezetők továbbképzése: 60 óra
- Gyakorlati képzésben résztvevő szakemberek és kamarai szakértők képzése: 80 óra
- Tanácsadói kompetenciák fejlesztése: 300 óra
- Szakmai idegen nyelv: 80 óra
- Szociális érzékenység attitűdjének erősítése: 480 óra
- Menedzsment képzése: 60 óra

Tanulók számára: tréningek végzősőknek.

- Munka világa: 480 óra
- Pályaorientáció: 10 hónap: Nyílt napok alkalmával a gyerekek ide is látogatást tesznek, ahol a pályaválasztási tanácsadó segít nekik a szakmák közti eligazodásban és a továbbtanulási döntésben.
- Tanácsadás pszichológus és szociálpedagógus segítségével: 10 hónap

A 9636-4/05.sz. engedélyezett kiviteli terv szerint elindított telekalakítási, bontási, építési munkák eredményeként létrejött beruházás két nagy egysége a **műhelycsarnok** az alábbi funkciókkal:

- *CNC tanműhely;*
- *digitális mérés technika műhely;*
- *épületgépészeti műhely;*
- *élelmiszeripari gépműhely;*
- *faipari gépműhely;*
- *villamossági mérőműhely;*
- villanyszerelő műhelyterem;
- mérőterem;
- egyéb kiszolgáló termek (nyelvi labor, mely mozgáskorlátozott tanulók részére is alkalmas).

Kereskedelem-marketing gyakorlóterem /5. emelet/:

- pénztár kabinet;
- élelmiszeripari kabinet;
- ruházati kabinet;
- műszaki kabinet;
- taniroda;
- tanári szobák, raktár, öltözők stb.

Elmondásuk szerint a kabinetek szinte 100 %-os kihasználtsággal működnek. A kaposvári iskolák tanulóinak számára gyorsan és könnyen megközelíthető az intézmény, a vidéki iskolákból (Dombóvár és Szigetvár) iskolabuszokkal járnak ide a tanulók tömbösített órákban

megoldva. Hangsúlyozták, hogy ők oktatással nem foglalkoznak, kizárólag biztosítják az oktató illetve a gyakorló termeket.

A párhuzamos képzések megszüntetése érdekében és beiskolázás tekintetében nagyon nehéz helyzetben van a TISZK, mivel nem rendelkezik semmilyen legitimációval, **döntési és irányítási jogköre nincs**, ennek megfelelően feladatát nem tudja teljes mértékben ellátni. A feladatok összehangolása a Regionális Fejlesztési és Képzési Bizottsággal még nem valósult meg, de erre vonatkozóan már folynak egyeztető tárgyalások. A Pécsi Regionális Képző Központ tájékoztatóin és rendezvényein rendszeresen részt vesznek.

A Pannon-TISZK-kel folyamatos kapcsolatban állnak, eszközbeszerzés terén kérnek tőlük tanácsot. Elmondásuk szerint a Pannon-TISZK a szakképzés fejlesztése és a feladatok megvalósítása terén jóval előttük jár.

A tanulók nyomon-követési rendszerére vonatkozóan nem készítenek felméréseket, viszont rendszeresen kapnak róla jelentéseket a kereskedelmi és iparkamarától illetve a munkaügyi központtól. A lemorzsolódás csökkentésére még nincsenek kidolgozva a tervek.

A tanulószerveződések felülvizsgálatára tulajdonképpen van jogkörük, de nem foglalkoznak ezzel.

A mestervizsgáztatás, ill. a mesterképzés alapvetően a gazdasági kamarák felügyelete alá tartozik, ilyen jellegű feladatokkal a TISZK intézménye nem foglalkozik. A gazdasági kamara a központban a vizsgáztatás szintjén van jelen, ill. tanácsadói és véleményezési, javaslattevő jogkörrel rendelkezik.

Helyzetelemzést és adatszolgáltatást nyújtanak a Dél-Dunántúli Regionális Fejlesztési Ügynökség, a gazdasági kamara és a munkaügyi központ számára, azonban az adatokkal az a legnagyobb probléma, hogy nem naprakészek vagy hiányosak, felhasználhatóságukat ez nagyban csökkenti.

5.2. A Pannon-TISZK, Szakmai Pedagógiai és Szolgáltató Központ és a Pannon Szakképzés Szervezési Társulás szakmai munkájának elemzése

Adatfelvételi módszerem félig strukturált interjú volt, előre meghatározott kérdéseim voltak, melyekre adott válasz befolyásolta a többi kérdést. Interjúalanyom Szenner Károly a PANNON-TISZK intézményvezetője, a PANNON Szakképzés Szervezési Társulás Munkaszervezet vezetője volt.

Bevezetésül elmondta, hogy a Pécs Megyei Jogú Város Önkormányzata által beadott Pannon TISZK létrehozása és működtetése a szakképzés hatékonyságának növelése érdekében pályázat 2004. szeptember 30-án került benyújtásra. A pályázat pozitív elbírálására 2005. február 18-án került sor. A pályázati munka megvalósítása 2005. július 1-én kezdődött. A nyertes pályázatot nyolc tagból álló konzorcium alkotta. A nyolc partnerintézmény három tulajdonosi jogokat gyakorló fenntartóhoz tartozott. Ebből ötnek az üzemeltetését Pécs Megyei Jogú Város látja el, míg kettőnek a fenntartása a Baranya Megyei Önkormányzat, és egynek pedig a Magyar Iparszövetség Oktatási Alapítványának (MIOK) volt a feladata.¹³⁷

¹³⁷ Térségi Integrált Szakképző Központok szakmai munkájának értékelése (Értékelési Füzetek), Oktatási és Kulturális Minisztérium Támogatáskezelő Igazgatósága, Budapest 2007 (Kutatási jelentés)
<http://www.okmt.hu/download.php?ctag=download&docID=2618>

A PANNON – TISZK Szakmai Tanácsadó Testületének tagjai:

1. Baranyai Megyei Önkormányzat (1 fő)
2. Magyar Ipar szövetség Oktatási Központ Alapítvány (1 fő)
3. Pécs Megyei Jogú Város Önkormányzata (2 fő)
4. Pécs Baranya Kereskedelmi és Iparkamara (1 fő)
5. Dél-dunántúli Regionális Munkaügyi Központ (1 fő)
6. Pécsi Tudományegyetem (1 fő)
7. Demag Mobile Cranes Gépgyártó Kft. (1 fő)
8. ELCOTEQ Magyarország Kft. (1 fő)
9. Hauni Hungária Gépgyártó Kft. (1 fő)
10. OTP Bank Rt. Dél-dunántúli Régió (1 fő)
11. Spar Magyarország Kft. (1 fő)
12. Mecsek Tours (1 fő)
13. Mecsek Fűszért (1 fő)
14. Danubius Hotels Group (1 fő)

A TISZK-ek célja elsődlegesen mindenütt a szakképzési modernizáció segítése, támogatása volt. A PANNON-TISZK ennek szellemében feladatainak megvalósításához a következő általános célokat tűzte ki:

- A társadalmi-gazdasági szempontból elmaradott régió versenyképességének növelése a szakképzés színvonalának, hatékonyságának javításával.
- A térség munkaerőigényének kielégítése, egy olyan integrált intézményrendszer létrehozása és működtetése által, amely a térség munkaerő-piaci igényeihez rugalmasan alkalmazkodik szakképzési kínálatával.
- Meg kell szüntetni a szakképzési rendszer elaprózottságát, fokozni az intézmények integrációját.
- A képzések tartalmát a gazdaság igényeihez kell igazítani.
- Az iskolarendszertől képzettség nélkül kilépők és lemorzsolódottak arányát csökkenteni, az egész életen át tartó tanulásba való beilleszkedést pedig támogatni kell.
- Az új tanulási környezet megteremtéséhez, a korszerű tananyagokhoz és pedagógiai módszerekhez való hozzáférés biztosítása.
- Az oktatás, képzés minőségének javítása.
- Elő kell segíteni a szakképzettséggel nem rendelkező, munkanélküli fiatalok bevonását az iskolarendszeren kívüli képzésbe.

A projekt során a fenti célkitűzéseket 8 főtevékenységen keresztül valósították meg, amelyek az alábbiak voltak:

- szervezetfejlesztés, koordináció
- fejlesztés, innováció

- továbbképzések
- tanácsadás és szupervízori rendszer működtetése
- közösségi funkciók
- nyomkövetési tevékenység
- tájékoztatás, marketing tevékenység.

Egyik legfontosabb céljául azt tűzte ki, hogy olyan csúcstechnológiájú gépekkel, szakmai eszközökkel szerelje fel – a HEFOP 3.2.2. és 4.1.1. projekt megvalósításával – az intézményeket és a Központi Képzőhelyet, amelyeket közösen használnak a partneriskolák. Ennek megvalósítása elősegítette, hogy mind a 8 intézmény alkalmassá vált arra, hogy igazi, gyakorlatorientált szakképzési bázisként működjön.

Mint integrált szervezetnek célja volt a térségi munkaerő-piaci igényekhez való illeszkedés rugalmasabbá tétele és a szakképzés színvonalának javítása.

A szervezet kiépítette kapcsolatát a munkaerő-piac szereplőivel, a szakképzésben érintett felekkel. Kifejlesztettek egy szoftvert (tanulmányilvántartási-rendszer), melynek segítségével nyomon követhető a munkaerő-piaci igény, illetve amely 2008. szeptember 1-jétől kötelező a használata. A szoftvert jelenleg tesztelik, ám bevezetése lehetővé teszi, hogy az intézmények képzési kínálatukat a megye, a kistérségek munkaerő-piaci szereplőivel együttműködve alakítsák ki. Ez elősegítheti a térségben is tapasztalható munkaerő-piaci anomáliák – a túlképzés vagy a munkaerő-hiány – csökkentését. A munkaerő-piaci prognózisok segítik a PANNON-TISZK utódjaként létrejött PANNON Szakképzési Társulás döntéshozóit a képzési stratégia alakításában.

Konkrét céljai közül fennállása alatt megvalósította továbbá:

- Egy többcélú központi képzőhely létrehozását és működtetését, amelyben biztosítható a csúcstechnológiával folytatott szakmai képzés, a kor kívánalmainak megfelelő pedagógiai módszertannal.
- A meglévő szakképzésben érintett intézményrendszer hatékony együttműködési és koordinációs szervezeti kereteinek biztosítását.
- A módszertani és pedagógiai innovációk elősegítését, különös tekintettel a kompetenciaalapú kooperatív és projekt technikák, valamint az elektronikus tananyagfejlesztésre, a távoktatásra alkalmas tananyagok kifejlesztésére, megvásárlására.
- A meglévő oktatási infrastruktúra, az intézményi eszközparknak és humán erőforrás kapacitásnak összehangolt, tervszerű fejlesztése, az egyes modulok és módszertani innovációk elterjesztése, a képzők képzése.

A szakképzési rendszer költséghatékony racionalizációja hosszú távon hozzájárul:

- a térség versenyképességének növekedéséhez,
- a munkanélküliségi helyzet javulásához,
- az elvándorlási tendencia mérsékléséhez,
- a térség népességmegtartó erejének növekedéséhez,

- az élethosszig tartó tanulás attitűdjének kialakulásához és elfogadásához.

A PANNON-TISZK két szakmacsoportban vállalta elsődlegesen a partnerintézmények segítségét: a kereskedelem és marketing, illetve a gépészet szakmacsoportokban. A szakmák bevezetésének előkészítéséért először a pedagógiai szakmai vezető és a koordinációs munkatárs felelt, majd a tanácsadók kiválasztása után a képzési területeknek megfelelő tanácsadó kollégák irányították a szakmai munkát.

2006 szeptemberében kezdődött a PANNON-TISZK 4 intézményében az élelmiszer- és vegyiáru eladó szakma moduláris rendszerű képzése.

2008 szeptemberében a 8 partnerintézményben 66 szakmában indítottak képzést a partnerintézmények.

A PANNON-TISZK koordinációs munkatársának főbb tevékenységei:

- a moduláris szakképzési rendszer bevezetéséhez szükséges modulterkép elkészítése, a követelménymodulokhoz tartozó szakmai anyagok kialakításának koordinálása
- javaslatétel a partnerintézményekben folyó iskolai rendszerű szakképzési szervezetre
- IEG – integrált erőforrás-gazdálkodási rendszer bevezetésének, működtetésének koordinálása, hogy partnerintézményeinkben a beiskolázási arányok a munkaerő-piaci prognózis alapján a munkaerő-piaci igényeknek megfelelőek legyenek
- Tanuló-nyilvántartó rendszer – az elektronikus napló és a hozzá kapcsolódó rendszer bevezetésének, működtetésének koordinálása

A tananyag-fejlesztési tevékenység célja az új moduláris képzés követelménymoduljaihoz igazodó helyi tananyagelemek fejlesztése. 24 tananyagfejlesztésre került sor, melyből 17 digitális modulfüzet, 7 pedig SCORM-kompatibilis e-learning tananyag. A tananyagfejlesztést a Nemzeti Tankönyvkiadó Zrt. hajtotta végre. A anyagokhoz természetesen pedagógus-továbbképzések, gyakorlati oktatók továbbképzése is megvalósult. A következő tananyagok lettek kifejlesztve:

- **pedagógiai, módszertani oktatócsomagok tanárok számára:**
 - non verbális kommunikáció (Modulfüzet)
 - álláskeresés Európában és a Dél-dunántúli Régióban (Modulfüzet)
 - álláskeresés Európában és a Dél-dunántúli Régióban (e-learning tananyag)
- **szakmai – módszertani oktatócsomagok a gazdálkodó szervezeteknél gyakorlati képzést végzők számára: (5 elem a képzők képzésére)**
 - bolti portál kialakításának gyakorlatai (Modulfüzet)
 - műszaki anyagok kiválasztása gépészeti kötések kialakításához, a beszállított termék vizsgálata méréssel (Modulfüzet)
 - gazdálkodj okosan (vállalkozóként – Modulfüzet)
 - káresetek (Modulfüzet)
 - optimális út tervezése egy kiskereskedelmi egységben (Modulfüzet)
- **angol és német szakmai idegen nyelvi csomag (6 elem diákok képzésére)**
 - szakmai angol nyelvű kiegészítő tananyag műszaki biztonságtechnikából a gépészeti szakmacsoport számára (Modulfüzet)

- szakmai kiegészítő tananyag az angol áruismereti kommunikációhoz: zöldség-gyümölcs, édesipari, vegyi, hús, hentesáru és sütőipari termékek forgalmazásához (modulfüzet)
 - szakmai német nyelvű kiegészítő tananyag műszaki biztonságtechnikából a gépészeti szakmacsoport számára (modulfüzet)
 - szakmai kiegészítő tananyag a német áruismereti kommunikációhoz: zöldség-gyümölcs, édesipari, vegyi, hús, hentesáru és sütőipari termékek forgalmazásához (modulfüzet)
 - szakmai angol nyelvű kiegészítő tananyag műszaki biztonságtechnikából a gépészeti szakmacsoport számára (modulfüzet)
 - szakmai kiegészítő tananyag a német áruismereti kommunikációhoz: zöldség-gyümölcs, édesipari, vegyi, hús, hentesáru és sütőipari termékek forgalmazásához (e-learning tananyag)
- **képzési csomagok készültek a sajátos nevelési igényű, hátrányos helyzetű diákok számára**
- szakmai angol nyelvű kiegészítő tananyag a kommunikációban akadályozott tanulók számára
 - szakmai kiegészítő tananyag az egyénre szabott képességfejlesztéshez: ez egy olyan digitális képzési modul, mely alkalmas a diszlexiás tanulók foglalkoztatására a 17. szakmacsoport területén. Példák a modul feladattípusaiból: a hallási észlelés fejlesztése háttérzaj közbeiktatásával – a tanulónak úgy kell szakmai számításokat végeznie, hogy közben a háttérben lágy, majd egyre hangosabb zene szól, vagy például vevői kéréseket kell teljesíteni, amikor két vevő egyszerre szól az eladóhoz, illetve telefonos megrendelést kell lejegyezni erős forgalom zaját kiszűrve¹³⁸
- **képzési csomagok tutorok, személyes intézményi tanácsadók képzéséhez**
- életpálya-építés, pályaorientáció, pályatanácsadás
 - személyes segítségnyújtás a formális és nonformális tanulásban: mentor, tutor, coach (e-learning tananyag)

A tananyagok elterjesztésére létrehozták a tananyag-fejlesztési munkacsoportot, amelynek elsődleges feladata az elkészült tananyagok ellenőrzése volt. Az igazgató úr elmondta, hogy az e-learninges tananyagok a PANNON-TISZK Távoktató Rendszeren keresztül jogosultságok kiadásával elérhetőek a diákok számára. Tehát a tanulóknak lehetőségük van az otthoni gyakorlásra is. A pedagógusok legfőbb problémája az volt, hogy a modulrendszerű oktatást az iskolarendszerű szakképzésben nehéz megoldani. Bemeneti kompetenciamérés szinte lehetetlen, hisz az általános iskolákban a 8. osztály végén nincsen kimeneti kompetenciamérés, így sokszor alkalmatlan emberek kerülnek be a középiskolákba. Véleményük szerint ahhoz, hogy a modulrendszer jól működjön, a jogszabályok megváltoztatására lenne szükség. A modulrendszerű képzés óraszámai és a pedagógusok

¹³⁸ Demeter Gáborné: Tananyagfejlesztés a Pannon-TISZK-ben egyéni tanulási utak, gyakorlatorientált módszerek a kompetencia alapú szakképzésben. In: Szakoktatás, 2007. 7. szám, 4-9 pp.

közoktatási törvényben foglalt jelenlegi kötelező óraszámai között jöghézag van, 40-50 órás modulokat képtelenség 22-25 órában megtartani. A közoktatási törvényben foglaltak szerint egy tanárnak, aki középiskolában és szakiskolában tanít 22 óra a kötelező óraszám, egy szakközépiskolai és szakiskolai gyakorlati oktató, szakoktató kötelező óraszám pedig 25 óra.¹³⁹ A pedagógusok óraszám tekintetében így is túlterheltek. A PANNON-TISZK tananyag – fejlesztési tevékenységéhez kapcsolódóan célul tűzte ki, hogy a kifejlesztett tananyagok módszertani hátterének bemutatására akkreditált pedagógus továbbképzéseket indít. A képzési csomag kiegészült olyan területekkel, mint a mentortanárok képzése, vagy a modulrendszer bevezetéséhez kapcsolódó új vizsgarendszer mérés-metodikai problémáinak elemzése. Elsősorban a TISZK-hez tartozó nyolc intézmény tanárait képezték ki. A továbbképzéseken a 253 jelentkező közül 225 fő pedagógus zárta sikeresen a kurzusokat, így a lemorzsolódás 8,89 % volt a projekt során.

A PANNON-TISZK-ben foglalkoznak iskolarendszerű és iskolarendszeren kívüli felnőttképzéssel is, szerveznek felsőfokú, középfokú és AIFSZ képzéseket is (gazdasági vonalon pl. gépészmérnök asszisztens képzés, villamosmérnök asszisztens képzések az egyetem gesztorsága mellett, középfokú gazdaságinformatikus I.-II. képzés). Törekszik az intézmény arra, hogy legalább a városon belül kiküszöböljék a párhuzamos képzéseket. Megyén belül ez már kiküszöbölhetetlen, hisz minden intézmény ragaszkodik a profiljához.

A végzetek nyomkövetésének törvényileg nincsenek meghatározva a paramétereit, ugyanakkor ez 2010-től kötelező lesz az iskolák számára. A PANNON-TISZK-ben történt egy adatbázis-fejlesztés, mely tartalmazza a TISZK intézményében végzetek és nyomkövetésük adatállományait és a képzésben résztvevő munkaerő-piaci szereplők adatait. A valóságos munkaerő-piaci igények kiszolgálása érdekében a PANNON-TISZK képzési profiljába tartozó intézmények felmérését, elemzését a Pécsi Tudományegyetem Közgazdaságtudományi Kara végzi. Kialakításra került a PANNON-TISZK Munkaerő-piaci prognózisa és tanácsadási rendszere (továbbiakban a PTMTR-modell), melynek feladata a munkaerő-piaci adatgyűjtés és prognózis. Ez a rendszer kompatibilis a meglévő ilyen típusú adatbázisokkal. A felmérés átfogja az érintettek mindkét nagy csoportját, input oldalon a tanulókat, output oldalon a cégeket. Az adatfeldolgozás időtartama féléves periódusokban illeszkedik a gazdasági folyamatokhoz, az oktatási rendszerhez. A rendszer megfelelő kibővítéssel felhasználható lesz a Regionális és Képzési Bizottságok szintjén az egyes szakmacsoportok jövőképeinek megítélésére.

A TISZK tanulószerveződések nem köthet, se saját pedagógusai, se saját tanulói nincsenek. A mestervizsgáztatás a gazdasági kamarák kezében van. Kezdetben úgy volt, hogy a TISZK-ek független vizsgaközpontok lesznek, de erre sem született semmilyen jogszabály.

A lemorzsolódás ellen úgy küzdenek, hogy létrehoztak egy tanácsadási és szupervízori rendszert. Kezdetben a HEFOP 3.2.2. kapcsán volt a TISZK-nek saját pszichológusa,

¹³⁹ 1993. évi LXXIX. törvény a közoktatásról [A törvény 15. §-ának (3) bekezdéséhez, 16. §-ának (4) bekezdéséhez, 39. §-ának (3) bekezdéséhez és a 118. § (3) bekezdéséhez] A nevelési-oktatási intézményekben foglalkoztatott vezetők és alkalmazottak létszáma, a költségvetési hozzájárulás megállapításának elvei, a vezetők és a beosztott pedagógusok kötelező óraszám a közoktatási intézményekben

beiskolázási felelőse, családpedagógusa és szociálpedagógusa is, azonban a HEFOP 3.2.2. 2008. december 31-ével lezárult. A jövőben a fenntartók és az iskolák feladata lesz a lemorzsolódás kiküszöbölése.

Az igazgató elmondása szerint a PANNON-TISZK a pályázat kiírásában vállalt feladatait sikeresen teljesítette és a HEFOP 3.2.2. és 4.1.1 vonatkozásában a programot lezárta 2007. december 31-vel illetve 2008. június 30-ával. Az országban elsőként a pénzügyi elszámolás is megtörtént, mivel a projekt utófinanszírozott volt, így visszafizették a fenntartók a mintegy 200 millió Forintot.

A konzorciumi szerződésben a fenntartók kötelezettséget vállaltak arra, hogy 2008-2013 között a Központi Képzőhely üzemeltetési költségeit biztosítják. A HEFOP 3.2.2. és 4.1.1 programok kapcsán alakult TISZK-ekre nem hoztak létre jogszabályokat, nem volt tisztázott tény, hogy hol is helyezkedik el az oktatási rendszerben. Az akkori jogszabályok oktatást segítő intézményként definiálták, se saját tanulókkal, se saját normatívával nem rendelkezett. A közoktatásban végbemenő változások jelentős mértékben érintették a PANNON TISZK-et is, ezért is volt indokolt a konzorciumi partnerek között fennálló szervezeti kapcsolatot átalakítani és létrehozni a Szakképzés Szervezési Társulást. A TISZK mint önálló intézmény betagozódott a Szakképzés Szervezési Társulásba. Mint önálló költségvetési intézmény része a társulásnak. 2010-től megváltozik a finanszírozási rendszer is, illetve meghatározó szerephez jutnak a Regionális Fejlesztési és Képzési Bizottságok.

Fontosnak tartom kiemelni, hogy Pécs Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlése 2008. július 1-jei hatállyal a Baranya Megyei Önkormányzat Közgyűlésével, Bóly, Siklós és Sásd Városok Önkormányzata Képviselőtestületeivel együtt megalapította a **PANNON Szakképzés Szervezési Társulást**. (A Társulás székhelye: 7622 Pécs, Nagy Lajos u.2.)¹⁴⁰

A társuló Önkormányzatok a Társulási Tanács elnökévé választották 2008. július 18-tól 2009. július 31-ig szóló, egy éves határozott időtartamra Juhász Istvánt, Pécs Megyei Jogú Város Önkormányzata képviselőjét. A Társulási Tanács elnöki feladatait 2009. augusztus 1-jétől 2010. július 31-ig a Baranya Megyei Közgyűlés elnöke, dr. Hargitai János látja el. A 2000-2006 közötti időszakban létrejött 16 Térségi Integrált Szakképző Központ közül 14 működik tovább TISZK-ként és 2 pedig szakképzés szervezési társulásként.

5.3. A PANNON-TISZK Képző Központ kínálata

Többszöri látogatásom során megtekintettem a Képző Központ felépítését illetve szakmai felszereltségét, amely Pécssett, a Zipernowsky Károly Műszaki Szakközépiskola területén került kialakításra mintegy 2000 nm² –es területen a Képző Központ. Szakmai kínálatát meghatározza, hogy a pályázatban a kijelölt fejlesztési terület a TISZK létrehozásakor a gépészet és a kereskedelem szakmacsoport, túlnyomórészt ezekhez a szakmacsoportokhoz tartozó eszközök kerültek beszerzésre, ugyanakkor alkalmas a műszaki szakmacsoportokhoz tartozó szakképzési területek (elektronika, informatika, közlekedés) oktatására is.

¹⁴⁰ Pécs Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének 2008. (06.19.) Sz. Határozata a Pannon Szakképzés Szervezési Társulás Létrehozásáról [online] [2009.01.10.] < URL: <http://www.shp.hu/hpc/userfiles/gepesz-learning/index.pdf>

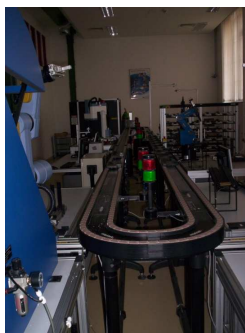
Az épület első emeletén találhatóak a számítógépes termek, illetve az Alakmérő és a Pályaorientációs labor. Ez utóbbi helységbe egy olyan integrált rendszer található, mely mintegy 20 szakma sajátosságaival ismerteti meg a tanulókat, ezzel is elősegítve a pályaválasztást. A diákok itt többek között a megújuló energiák felhasználásához, a robottechnológiához, a számítógépes tervezéshez és gyártáshoz kapcsolódó ipari szakmákba nyerhetnek betekintést. Az adott témakörökben speciális, gyakorlásra alkalmas berendezések és interaktív oktató program áll rendelkezésre, ún. TECH-PREP oktatórendszerrel dolgoznak. A modulok az adott témakörhöz kialakított gyakorlást elősegítő berendezésből (hardver) és a számítógépes szimulációt is biztosító oktató programból (szoftver) állnak. Ezeket számítógéppel kiegészítve munkaállomásoknak nevezzük. Ha ezeket hálózatba kapcsoljuk, egy hatékony számítógéppel felügyelt laboratórium alakítható ki. Rendszermodulok a következők: napenergia és hasznosítása modul, szélenergia és hasznosítása modul, nap- és vízenergia hasznosítása modul, mechanika alapjai modul, folyamatszabályozás modul, elektronika alapjai modul, távközléstechnika alapjai modul, hidraulika alapjai modul, műanyag vákuumformázás és hajlítás modul, CNC maró- és esztergagép modul, robotika alapjai modul, plotter modul és pneumatika alapjai modul.

Az Alakmérő laborban a geometriai mérésekkel ismerkedhetnek meg a tanulók. Ebben a hagyományos eszközök és a legmodernebb digitális mérőműszerek egyszerre segítik őket.

A földszinten több labor és tanműhely is található. A Szerelő és Daraboló műhelyekben folyik a fémipari alapképzés gyakorlati része, ahol az alapok elsajátításához szükséges berendezéseket, satupadokat, kéziszerszámokat használhatják a tanulók.

Az Anyagvizsgáló laborban számos anyagvizsgálati eljárás elvégzése, számítógépes kiértékelése elvégezhető. A helység a legmodernebb 100 kN-os szakítógéppel, metalográfiái fémmikroszkóppal, vágó és csiszológéppel van felszerelve.

A Szimulációs terem fontos része a CIMflex rendszerhez kapcsolódó oktatásnak, itt elektronikus tananyagok, illetve szimulációs szoftverek segítségével gyakorolhatnak a tanulók, mielőtt használnák az integrált, számítógéppel vezérelt gyártórendszert. A CIMflex laborban már lehetőségük van közelebbről tanulmányozni a különböző típusú robotokat, gyártócellákat, és a gyártó rendszerek működését. A CIM rendszer ipari berendezéseket integráló rendszer, tartalmaz automatikus raktárt, CNC megmunkáló központot, TCP/IP kommunikációs hálózatot, központi vezérlő állomást, zárthurkú szállítószalagot és Open CIM szoftvert.

1. ábra: Zárthurkú szállítószalag (CIMflex labor) *Forrás: saját fotó alapján saját szerkesztés*

A rendszer moduláris felépítéséből adódóan bármikor további automatikus munkaállomásokkal bővíthető pl: lézeres gravírozó, hidraulikus és pneumatikus működtetésű berendezések, folyamatszabályozó, automatikus hegesztő, minőségellenőrző és szerelő. A CIMflex rendszer és az OpenCIM szoftver az e-learning oktatómodulokkal kiegészítve, egy komplex megoldást nyújt, tervezés, gyártás előkészítés, gyártás, logisztika, raktározás és elosztás, a számítógéppel integrált gyártás (CIM) területén. Az Open CIM képes ellátni számtalan gyártó cella, gyártási folyamat menedzselését, valamint a különböző típusú megmunkáló gépekkel és robotokkal történő kommunikálást. Tartalmaz egy hatékony 3 D grafikus interfész modult, amely dinamikusan és valósághűen szimulálja a teljes gyártás folyamatát és ezen belül a gyártócellák működését. Nyitott felépítéséből adódóan képes kommunikálni más MRP, ERP, CAD, CAM, SQC, CRM, PDM szoftver eszközökkel. A tanulók virtuális CIM cellákat tervezhetnek, mielőtt ténylegesen végrehajtanák a feladatokat a valóságban.

A képzés részeként megismerkedhetnek a rendszer összetevőinek programozásával, de a minőség-ellenőrzés és a logisztika is a tananyag részét képezi.

A Forgácsoló műhelyben található két új, ipari méretű CNC megmunkáló központ. CNC maró és a CNC eszterga a legmodernebb vezérléssel van felszerelve. A diákok természetesen a mechanikus marógépeken, esztergákon, gyalugépeken és köszörűkön is megtanulnak dolgozni.

2. ábra: CNC megmunkáló központ *Forrás: saját fotó alapján saját szerkesztés*

Eszközök:

- Számítógéppel integrált gyártó rendszer (CIMflex) állomásai
 - FMS1. rugalmas gyártócella CNC maróval, kiszolgáló robottal
 - FMS2. rugalmas gyártócella CNC esztergával, kiszolgáló robottal
 - Pneumatikus manipulátor rendszer, anyagtovábbítási és ellenőrzési funkcióval
 - Hidraulikus megmunkáló rendszer (elektro-hidraulika)
 - Hegesztőállomás kiszolgáló robottal, különböző eljárásokkal (MÍG/MAG eljárásra)
 - Összeszerelő és minőségellenőrző állomás robottal
 - Automatikus raktározási rendszer, magasraktár kiépítéssel, robottal

- Bar-kód olvasórendszerrel
- CIMflex labor
- OpenCIM szoftver
- Műanyag feldolgozó rendszer
- CNC műhely (esztergák, marógépek, robotok)
- Anyagvizsgáló és technológia laboratórium (szakító gép, anyagvizsgáló és mérőmikroszkóp, vágó és csiszológép, beágyazó gép)
- Hagyományos „lakatosipari műhelyek” (plazmavágó és lángvágó szekátor berendezések, lánghegesztő, ívhegesztő, védőgázos hegesztőműhelyek)
- Vegyes forgácsolóműhely (forgácsológépek: esztergák, marógépek, vésőgép, gyalugépek, köszörűgépek; Ipari méretű megmunkáló központ: horizontális CNC esztergagép (megmunkáló központ), vertikális CNC marógép (megmunkáló központ))
- Pályaorientációs oktatórendszer célja a pályaválasztás elősegítése (20 szakma specialitását bemutató rendszer)
- napenergia hasznosítás (tetőszerkezetre felszerelt napelemek), szélenergia hasznosítás, vízenergia hasznosítás (ebből nyerik az öltözők melegvizét), mechanika alapjai, elektronika alapjai, távközléstechnika, folyamatszabályozás, szállítószalag és érzékelők, robotika alapjai, számítógépes raktárrendszer, CNC marógép, CNC esztergagép, közgazdaságtani szoftverek)

A diákok a szakmai alapképzést anyaintézményükben tanulják, kizárólag a specializációkat tanítják itt meg nekik. A vidéki iskolákból – hasonlóan a Kaposvár TISZK estében – tömbösített órákban iskolabusszal járnak be a tanulók. Arra a kérdésemre, hogy milyen jellegű oktatást folytatnak, azt a választ kaptam, hogy elméletigényes gyakorlati képzés valósul meg az intézményben. A központi képzőhely műhelyei 80 %-os kihasználtságúak, fogyatékosok számára teljesen akadálymentesítettek.

6, Következtetések, ajánlások

Az eddig elindított kezdeményezések a szakképzés strukturális és tartalmi megújítására vonatkozóan a feltárt problémák megoldására, még kezdeti stádiumban vannak így további intézkedések és az eddigiek folytatása szükséges. Hosszú idő után a TISZK-ek létrehozása kapcsán jut a szakképzési rendszer egy jelentős mértékű tökeberuházáshoz, azonban ez sok tisztázatlan problémával jár együtt.

Milyen szerep jut az évek óta eredményesen működő regionális képző központoknak a TISZK-ek mellett? Várható a két intézmény összeolvadása? A Munkaügyi Központok melyik intézménynél lépnek fel majd megrendelőként? A TISZK képes kiszűrni a párhuzamos képzések meglétét a régióban? És ha igen, milyen módon küzd mindezek ellen? A Regionális Fejlesztési és Képzési Bizottság ugyanis nem támogatja a párhuzamos képzéseket sem régióban, sem pedig településeken belül. A legnagyobb problémát az jelenti, hogy a TISZK-eknek döntési és irányítási jogköre nincs az iskolái felett, az iskolák félnek autonómiájuk és képzési profiljuk feladásától.

A szakképzésben tanulóknak speciális kompetenciákat kell elsajátítaniuk, ugyanakkor még az alapvető kompetenciákat sem tanulták meg, nem tudnak írni, olvasni, számolni. A problémakörök összetettsége az eddigi megoldások összetettebb fejlesztését igénylik, több fejlesztőpartner bevonásával, melyre remélhetően az elkövetkező fejlesztéseknél nagyobb hangsúlyt fektetnek.

A Kaposvári TISZK Kht. illetve a Pannon Szakképzés Szervezési Társulás esetében is elmondható, hogy a közösségi funkciók tekintetében óriási változások következtek be, melyek egyértelműen pozitív hatást váltottak ki. Gondoljunk arra, hogy a TISZK-ek pályaválasztási- és pályorientációs tanácsadást nyújtanak elsősorban saját tanulóik számára. Ezen felül karrier- életvezetési- önértékelési tanácsadást látnak el, információkat szolgáltatnak a szakképzéssel, vizsgáztatással és alapképzéssel kapcsolatban, üzemi tanműhelyi gyakorlati képzéssel kapcsolatos tanácsadást végeznek, illetve családpedagógiai szolgáltatásokat nyújtanak a hátrányos helyzetű fiatalok és családtagjaik részére. A közösségi funkciót ellátó munkatársak kiválasztása még 2006-ban és 2007-ben mindkét intézményben megtörtént, akik minden tagiskolában meghatározott időben, rendszeresen működnek. Nagy számban valósultak meg akkreditált pedagógus-továbbképzések is.

Ugyanakkor, míg a Pannon Szakképzés Szervezési Társulás intézményében kialakításra került a tanuló-nyilvántartó rendszer illetve integrált erőforrás-gazdálkodási rendszer, a régió másik intézményében erre semmilyen fejlesztés nem született a mai napig sem. Jelenlegi formájában elmondható, hogy az iskolák pedagógusai számára a modulrendszer bevezetése számos nehézséget okozott. A program gyors bevezetése miatt a modulrendszer sajátosságait követő tanügyi dokumentáció is hiányzik, többek között a forgalomban lévő osztálynapló, törzslap, ellenőrző füzet kialakítása nem felel meg a moduláris rendszer elvárásainak. A Pannon TISZK-ben ennek érdekében 24 tananyagfejlesztés valósult meg, erre szükség is volt, hiszen a régi típusú tankönyvek elavultak. Ehhez szorosan kapcsolódóan új típusú órarendek elkészítése történt meg.

7, Összefoglalás

A fentiekben leírtakból jól látszik, hogy nagyon komoly fejlesztő munka indult el a szakképzés területén és alapjaiban változik meg a szakképzés eddigi rendszere. Olyan úton indult el a szakképzés átalakítása, amely még járatlan, amellyel nem hasonlítható össze eddigi magyar vagy európai rendszer. A generális cél egyfajta szemléletváltás. Az új szakképzési szerkezet bevezetéséig azonban a kormánynak és a szakképző intézményeknek hosszú utat kell még megtenni.

A szakképzést nem értelmezhetjük és vizsgálhatjuk önmagában, csakis az egész életen át tartó tanulás folyamatában. Az Oktatási és Kulturális Minisztérium által kiadott *Az Egész Életen Át Tartó Tanulás Stratégiája* című tervezete is említi a Térségi Integrált Szakképző Központok szakképzésben betöltött kulcsfontosságú szerepét, a képzési intézményhálózat modernizációs és racionalizálási prioritásaként. Hangsúlyozza, hogy szükség van egy olyan, funkcióiban komplex intézményforma kialakítására, amely rendelkezik eredeti céljain túl pályorientációs infrastruktúrával is. Holott az országban működő kilenc regionális munkaerő-fejlesztő és- képzőközpont ellát ilyen jellegű feladatokat (pályaválasztási

tanácsadás, rehabilitációs képzés). Felmerül a kérdés, nem lenne-e célszerű a két intézménytípus összekapcsolása. Az „integrált intézmény” akkor lehetne hatékony, ha minden szakma kompetencialistája és a modulok egymásra épülő képzési rendszere elkészül. A logikus lépés az lenne, hogy a két intézmény nem képez duplán és párhuzamosan.

Azonban az egész életen át tartó tanulás eszméjének, stratégiájának, gyakorlatának az elfogadtatása, megértése maga is egy hosszú tanulási folyamat eredménye lehet csak. Más jelent a gondolatiság síkján elfogadni és egyetérteni vele (a mai magyar társadalomban most itt tartunk), és más jelent az egyének tudat szintjén végbemenő rendkívül komplikált változás. A jövő célkitűzéseinek megfogalmazásán és egy strukturális átalakítás elindításán túl – illetve ezekkel párhuzamosan – a múlt beidegződéseit, jó vagy rossz gyakorlatait, megszokott struktúrákat, berögzült fogalmakat, gondolkodásmódokat, attitűdöket kell átprogramozni. Ez az ami még nem kezdődött el sem a kormányzat, sem az egyén szintjén a magyar társadalomban.

Az Új Magyarország Fejlesztési Terv oktatásfejlesztési programja keretében 2007-2013 között további TISZK intézmények jönnek létre különböző formákban. A Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Intézet nyilvántartja az újonnan létrejött TISZK-eket.

Az integrált intézmény mindenképpen előnyös a régiók számára, amely segíti a foglalkoztatás fejlesztését és a szakképzés és a munka világa közötti kapcsolat megerősítését. A diákok tanulási körülményei jelentősen javulnak, az innovatív pedagógiai technikák és a pedagógusok továbbképzésének eredményeképpen változások lesznek a város és a kistérség szakképzés-fejlesztési gondolkodásmódjában. Az eszközök integrált használatával lehetővé válik a tanműhelyek jobb kihasználtsága. A folyamatos igényfelmérésekkel és hatásvizsgálatokkal az intézmények gyorsabban, rugalmasabban lesznek képesek válaszolni a helyi munkaerőpiac igen gyorsan változó igényeire.

8, Irodalomjegyzék:

- A Dél-dunántúli Régió regionális innovációs stratégiája, 2004. augusztus [online] [2008.10.11.] <URL: <http://www.deldunantul.com/index.php?id=1677>
- Az OKM közoktatási szakterületének tájékoztatója: A képző központ és a térségi integrált szakképző központ, pp. 3-17. [online] [2008.10.30.] < URL: http://www.okm.gov.hu/letolt/kozokt/tiszk_080107.pdf
- Demeter Gáborné: Tananyagfejlesztés a Pannon-TISZK-ben, egyéni tanulási utak, gyakorlatorientált módszerek a kompetenciaalapú szakképzésben. Szakoktatás, 2007. 7. szám 4-9. p.
- Humán erőforrás-fejlesztési Operatív Program (HEFOP) 3.2.2. Intézkedés (Zárókiadvány): A Pannon Tiszk létrehozása és működtetése a szakképzés hatékonyságának növelése érdekében, Rubinszki Reklámstúdió, 2008
- Térségi Integrált Szakképző Központok szakmai munkájának értékelése (Értékelési Füzetek), Oktatási és Kulturális Minisztérium Támogatáskezelő Igazgatósága, Budapest 2007 (Kutatási jelentés) [online] [2008.10.23.] < URL: <http://www.okmt.hu/download.php?ctag=download&docID=2618>

Melléklet:

MÉLYINTERJÚ VÁZLAT

Bevezető kérdések:

- ◆ Miként, mikor alakult meg a TISZK?
- ◆ Mely intézmények integrációjával?
- ◆ Milyen munkatársakkal?

Részletező kérdések:

- ◆ Milyen továbbképzések valósultak meg vezetők, tanárok, szakoktatók, és tanácsadók esetében?
- ◆ A moduláris képzési programok bevezetésére milyen továbbképzéseket terveztek és valósítottak meg? (tananyagfejlesztések, nevelési programok)
- ◆ A gyakorlati képzéssel foglalkozók szakmai képzése milyen formában valósul meg?
- ◆ A TISZK képes kiszűrni a párhuzamos képzések meglétét a régióban? És ha igen, milyen módon küzd mindezek ellen?
- ◆ Milyen szociál-, ill. családpedagógiai, karriertervezési programok kerültek/kerülnek kidolgozásra?
- ◆ Hogyan és milyen formában működik az intézményben a pályatanácsadás és pályaaorientáció?
- ◆ A tanulói nyomon-követési rendszer tekintetében milyen intézkedések történtek?
- ◆ A gazdálkodó szervezeteknél folyó gyakorlati képzés hatékonyságának növelése érdekében milyen tanácsadói tevékenység kerül bevezetésre? (korszerű módszerek, képzési formák és oktatásszervezési eljárások, tanulószerveződések)
- ◆ Milyen közös modulok oktatásának bevezetésére került sor a térségi integrált szakképző központban az általuk oktatott szakképesítéseknél? (közös szakképzési stratégia, beiskolázás)
- ◆ Történt-e a lemorzsolódás csökkentésére vonatkozóan fejlesztés vagy született-e valamilyen dokumentum ezen kérdésben?
- ◆ Hogyan valósítható meg a mesterképzésbe való bekapcsolódás?
- ◆ Milyen szakmai bizottságok, tananyagfejlesztő teamek és tanácsadó testület működik a szakképzés minőségi javítása érdekében?
- ◆ Milyen felnőttképzési programmal, kínálattal rendelkezik a TISZK?
- ◆ Hányan és milyen felnőttképzési programokon vettek eddig részt?

Partnerintézményekkel való kapcsolat:

- ◆ Nem tisztázott a TISZK-be bekerült és kimaradt intézmények kapcsolata, szerepköre, finanszírozása. Megszüntetik őket vagy átalakítják?

- ◆ Milyen szerep jut az évek óta eredményesen működő regionális képző központoknak a TISZK-ek mellett? Várható a két intézmény összeolvadása?
- ◆ Milyen szerep jut a regionális fejlesztési és képzési bizottságoknak a TISZK működtetésében?
- ◆ Milyen feladatokban vesz részt a kereskedelmi és iparkamara?
- ◆ Milyen gyakorisággal vannak egyeztető tárgyalások?

Monitoring:

- ◆ Készültek-e dokumentumok, modellek a helyi gazdasági igényekre gyorsan reagáló képzési kínálat kialakítására, megvalósítására? (vállalati igények, tantárgyi programajánlások külső képzőhelyek számára)
- ◆ Készült-e valamilyen helyzetelemzés a felnőttképzés helyzetére vonatkozóan? (régió-specifikus igények és kínálat elemzése)
- ◆ Csinálnak-e rendszeres felméréseket?
- ◆ Milyen eszközökkel és milyen gyakorisággal mérik a hallgatók ill. munkatársak elégedettségét?
- ◆ Készülnek-e hatékonyság-vizsgálatok erre vonatkozóan?

Jövőbeli tervek:

- ◆ Milyen változások várhatóak a jövőben a szakképzés fejlesztése érdekében?
- ◆ Milyen továbbképzéseket terveznek pedagógusok számára?